ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIR GORDON SLYNN της 14ης Μαΐου 1985 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

Η υπό κρίση υπόθεση περιήλθε στο Δικαστήριο με αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υπέβαλε κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ με ημερομηνία 6 Ιουλίου 1984 το Tribunal de grande instance των Βερσαλλιών στο πλαίσιο ποινικής δίκης που εκκρεμεί ενώπιόν του.

Στη δίκη αυτή, η Marie-Hélène Ferey, το γένος Héricotte, καθώς και η εταιρία της οποίας είναι διευθύνουσα σύμβουλος, κατηγορήθηκαν για παράβαση της γαλλικής νομοθεσίας περί καθορισμού κατωτάτων τιμών λιανικής πωλήσεως βενζίνης. Κατηγορήθηκε, με ένα σκέλος της κατηγορίας, ότι παρέβη την υπουργική απόφαση 82-13/A της 29ης Απριλίου 1982 μειώνοντας τις τιμές τον Αύγουστο 1983 και, με δύο σκέλη της κατηγορίας, ότι παρέβη την υπουργική απόφαση 83-58/A της 9ης Νοεμβρίου 1983 μειώνοντας τις τιμές το Δεκέμβριο 1983. Επιπλέον, δύο επαγγελματικές ενώσεις και επτά κατ' ιδίαν πρατηριούχοι καυσίμων έγιναν δεκτοί στη δίκη ως πολιτικώς ενάγοντες κατά της Ferey και της εταιρίας της. Η Ferey ισχυρίστηκε προς υπεράσπισή της ότι η γαλλική νομοθεσία περί κατωτάτων τιμών αντιβαίνει στις διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ. Προς επίλυση του ζητήματος αυτού το Tribunal υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

« Τα άρθρα 3, στοιχείο στ), 5, 30, 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ της 25ης Μαρτίου 1957 έχουν την έννοια ότι απαγορεύουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν νομοθετικό ή κανονιστικό σύστημα κατώτατων τιμών που επιβάλλονται κατά τη λιανική πώληση της απλής και της βενζίνης σούπερ; »

Από το σκεπτικό της απόφασης παραπομπής είναι προφανές ότι το εθνικό δικαστήριο είχε την πρόθεση να περιλάβει και το άρθρο 36 στο ερώτημά του. Θίγει έτσι όλες τις διατάξεις κοινοτικού δικαίου που εξετάστηκαν από το Δικαστήριο στην υπόθεση 231/83, Cullet κατά Centre Leclerc, επί της οποίας το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση στις 29 Ιανουαρίου 1985. Το επίδικο στην υπόθεση Cullet εθνικό νομοθέτημα ήταν η υπουργική απόφαση 82-13/A της 29ης Απριλίου 1982: η δίκη που έδωσε αφορμή για την υπό κρίση απόφαση παραπομπής περιέχει ένα σκέλος της κατηγορίας βάσει αυτής της υπουργικής απόφασης και δύο βάσει της υπουργικής απόφασης 83-58/A της 9ης Νοεμβρίου 1983, με την οποία καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε η υπουργική απόφαση 82-13/A από τις 15 Νοεμβρίου 1983. Πρέπει επομένως να εξεταστεί αν και κατά πόσο η μεταβολή αυτή της εθνικής νομοθεσίας μεταβάλλει τα πράγματα ως προς τα ανακύπτοντα κοινοτικού δικαίου ζητήματα.

Βάσει της γαλλικής νομοθεσίας που ίσχυε τόσο κατά το χρόνο της ισχύος της υπουργικής απόφασης 82-13/A όσο και κατά το χρόνο της ισχύος της υπουργικής απόφασης 83-58/A, η κατωτάτη τιμή λιανικής πωλήσεως καθοριζόταν απλώς με αφαίρεση ορισμένου ποσού φράγκων ανά λίτρο από την ανωτάτη τιμή πωλήσεως ανά λίτρο, η οποία καθοριζόταν με μια σειρά από περίπλοκους υπολογι-

* Μετάφραση από τα αγγλικά.

σμούς που περιγράφονται στις προτάσεις και στην απόφαση της υπόθεσης Cullet. Βάσει της υπουργικής απόφασης 82-13/A, το αφαιρετέο ποσό ήταν 9 centimes (εκατοστά του φράγκου) ανά λίτρο για την απλή βενζίνη και 10 centimes ανά λίτρο για τη βενζίνη σούπερ. Από τις 15 Νοεμβρίου 1983 τα αφαιρετέα ποσά μεταβλήθηκαν σε 16 centimes και 17 centimes αντιστοίχως με την υπουργική απόφαση 83-58/A. Πέρα από τη μεταβολή αυτή, στο σύστημα καθορισμού της κατωτάτης τιμής λιανικής πωλήσεως βενζίνης στη Γαλλία παρέμεινε κατ' ουσίαν αμετάβλητο. Επομένως, η υπό κρίση υπόθεση αφορά τα ίδια ζητήματα κοινοτικού δικαίου με την υπόθεση Cullet. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σ' αυτά τα ζητήματα στρέφεται το ερώτημα που υπέβαλε το Tribunal.

Με τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσε στο Δικαστήριο ένας από τους πολιτικώς ενάγοντες, το Syndicat national des gérants libres, επεσήμανε ότι η Ferey και η εταιρία της είναι απλώς λιανοπωλητές και ότι κατά τη γαλλική νομοθεσία δεν τους επιτρέπεται να εισάγουν. Η εν λόγω επαγγελματική ένωση ισχυρίζεται ότι, εφόσον οι κατηγορούμενοι δεν μπορούν να πραγματοποιούν εισαγωγές, δεν είναι σε θέση να αποδείξουν ότι η εθνική νομοθεσία περί καθορισμού τιμών συνιστά εμπόδιο στο εμπόριο με άλλα κράτη μέλη « στο δικό τους επίπεδο », και επομένως δεν νομιμοποιούνται να επικαλεστούν τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ. Το επιχείρημα αυτό πρέπει να απορριφθεί, διότι το περιεχόμενο των κοινοτικών κανόνων περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων δεν εξαρτάται από την ιδιότητα του προσώπου που τους επικαλείται, αλλά από την επίδραση που ασκούν στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών τα επίδικα εθνικά μέτρα. Η Ferey και η εταιρία της οποίας είναι διευθύνουσα σύμβουλος αντιμετωπίζουν ποινική δίωξη βάσει εθνικής νομοθεσίας, για την οποία υποστηρίζεται ότι αντιβαίνει στο κοινοτικό δίκαιο και έχουν κάθε δικαίωμα να επικαλεστούν τις σχετικές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου προς υπεράσπισή τους.

Πέρα από το σημείο αυτό, οι παρατηρήσεις που κατέθεσαν το Syndicat national des gérants libres και η Επιτροπή δεν προσθέτουν τίποτε το ουσιώδες στα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν στο Δικαστήριο στην υπόθεση Cullet. Η απόφαση του Δικαστηρίου στην εν λόγω υπόθεση κάλυψε όλα τα σχετικά ζητήματα που άπτονται των άρθρων 3, 5 και 30. Στην υπό κρίση υπόθεση δεν αποδείχτηκε, όπως άλλωστε δεν αποδείχτηκε και στην υπόθεση Cullet (σκέψεις 32 και 33), ότι συντρέχει καμία από τις αναφερόμενες στο άρθρο 36 περιπτώσεις, που να δικαιολογεί τους περιορισμούς των εισαγωγών και, κατά συνέπεια, να αίρει την απαγόρευση των μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος του άρθρου 30.

Κατά την άποψή μου, για τους λόγους που αναπτύσσονται στην απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1985 επί της υποθέσεως Cullet, η απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το Tribunal πρέπει να έχει ως εξής:

« 1) Τα άρθρα 3, στοιχείο στ), 5, 85 και 86 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση που προβλέπει τον καθορισμό από τις εθνικές αρχές κατωτάτης τιμής λιανικής πωλήσεως των καυσίμων.

2) Το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ αντιτίθεται σε τέτοιας φύσεως κανονιστική ρύθμιση όταν η κατωτάτη τιμή καθορίζεται με αφετηρία μόνο τις τιμές παραλαβής από τα εγχώρια διυλιστήρια, αυτές δε οι τιμές παραλαβής συνδέονται με την ανώτατη τιμή, η οποία υπολογίζεται βάσει μόνο των τιμών κόστους των εγχω-

ρίων διυλιστηρίων σε περίπτωση που οι τιμές των καυσίμων στις ευρωπαϊκές αγορές αποκλίνουν περισσότερο από 8 % από τις τελευταίες.

3) Καμιάς από τις περιπτώσεις του άρθρου 36 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν αποδείχτηκε η συνδρομή, ώστε να εκφεύγει η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση της απαγορεύσεως του άρθρου 30 της Συνθήκης. »

Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων των διαδίκων της κύριας δίκης. Ως προς τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γαλλική Δημοκρατία και η Επιτροπή, δεν συντρέχει λόγος να αποφανθείτε.